

การเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กร สวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

สิริมาส หมื่นสาย^{1*} ปัญญา คล้ายเดช² วสันต์ ศรีสอาด³

บทคัดย่อ

การศึกษาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยศึกษาภายใต้ประเด็นหลัก 3 ประเด็นได้แก่ 1. การเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม 2. สภาพปัญหาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการและ 3. แนวทางการพัฒนาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษานำเสนอได้ดังนี้

1. สมาชิกกองทุนมีความรู้เกี่ยวกับการเสนอโครงการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ รู้จักกองทุน และสามารถเข้าถึงกองทุนและงบประมาณไปใช้เพื่อพัฒนาชุมชน แต่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการขอรับเงินจากกองทุน และกระบวนการติดตามการดำเนินงานของกองทุน

2. สภาพปัญหาการเข้าถึงกองทุน คือ ภาวะเป็ยบของกองทุนฯ ไม่มีความยืดหยุ่นต่อสมาชิก การกำหนดขอบเขตแนวทางการจัดทำข้อบังคับของกองทุนฯ ไม่ชัดเจน มีปัญหาเกี่ยวกับการรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ และขาดกลุ่มคนรุ่นใหม่เข้ามาประสานงาน ขาดประสบการณ์ในการทำงานและค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานและพบว่าในการดำเนินการนั้นผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุน จำเป็นจะต้องมีตัวกลางคอยประสานงาน ต้องมีจิตอาสาเข้ามาช่วยเหลือ ขาดจิตอาสาที่จะช่วยเหลือจริงจัง มีผู้ประสานงานแต่ยังมีจำนวนที่น้อยและ บุคลากรยังขาดองค์ความรู้ในการเข้าถึงกองทุน

3. แนวทางการพัฒนาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการพบว่าควรมีช่องทางสื่อสารเพิ่มกลุ่มงาน ที่มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจนมากขึ้น มีบุคลากรที่จะเป็นสื่อกลาง แนะนำ มีช่องทางสื่อสารเพิ่มมากขึ้น มีการอบรมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ ภาวะเป็ยบที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดทำโครงการ การเขียนโครงการที่ถูกต้อง และการบริการให้คำปรึกษา การกำหนดขอบเขตการทำงาน รอยต่อระหว่างองค์กร เช่น หน่วยงาน มูลนิธิองค์กรต่างๆ และความร่วมมือระหว่างท้องถิ่น ควรจัดระบบการทำงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการ การเข้าถึงกองทุน ปัญหาการเข้าถึงกองทุน

¹ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

² อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

*ผู้นิพนธ์หลัก E-mail : pong_m8@hotmail.co.th

THE ACCESSION TO COMMUNITY WELFARE FUND OF SOCIAL WELFARE ORGANIZATION IN NAKHON RAJASIMA PROVINCE

Sirimas Muasai^{1*} Panya Klaydesh² Wasan Srisaard³

Abstract

The Objectives of this research were to study: 1. the Access to community welfare fund of social welfare organization, 2. state of problem of access to social welfare fund and 3. the guideline to development of the access to Community Welfare Fund of Social Welfare Organization in Nakhon Rajasima Province. From the research, it was found that

1. Most Members know the fund and understand to presentation in the project proposal and can access to the fund for community development, but they lack of knowledge and understand to participate in funding process and evaluation.

2. Problems of fund access are; 1) fund regulation is not flexible for members 2) scope for project proposal was not clearly 3) there are not reporting about project operation and fund expenditure 5) no young members come to joint in the group 6) members have no experience and work without salary. Problem of funding operation as 1) members work without coordinator between members and the fund director 2) no volunteer come to help the operation of the fund and 3) the lack of knowledge in funding access

3. The guideline to development of the access to Community Welfare Fund is; 1) It should to have the ways for communication between fund director and members 2) It should to seminar on project operation, relevance regulation and exchange of the knowledge on project operation, project writing and setting of operation process.

Keywords : Community Welfare Fund, Fund Accession, Problem of fund accession.

---

¹ Lecturer Department of Public Administration, Faculty of Humanity and Social Science, Chandrakasem Rajapat University

² Assistant Professor Department of Political Science, Mahachulalongkornrajvidyalaya University, Khon kaen Campus

³ Lecturer, Department of Political Science Mahachulalongkornrajvidyalaya University Khon kaen Campus

*Corresponding author, E- mail : pong_m8@hotmail.co.th

บทนำ

กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนให้พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมบรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย คือการให้ภาคส่วนต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม และเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมให้เป็นไปอย่างทั่วถึงเหมาะสมและเป็นธรรม ผู้มีสิทธิในการขอใช้เงินทุนนั้นจะต้องเป็นองค์กรสวัสดิการสังคมในรูปแบบของหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม นั่นก็คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล องค์กรสาธารณประโยชน์ และองค์กรสวัสดิการชุมชน ซึ่งทั้ง 2 องค์กรนี้จะต้องมีการจัดตั้งและได้รับการรับรองให้ดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม แล้วเท่านั้น ในปัจจุบันองค์กรดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา นั้น ข้อมูล ณ ปี 2559 พบว่ามีองค์กรรวมทั้งสิ้น 477 องค์กร ซึ่งทุกองค์กรสามารถเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาทั้งสิ้น

อนึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามีเงินทุนเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรสวัสดิการสังคมนั้นมีจำนวนน้อยมากซึ่งหากเมื่อเทียบกับองค์กรที่มีสิทธิได้รับเงินสนับสนุน จากปัญหาการเข้าถึงข้อมูลของกองทุนในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงกองทุนดังกล่าวขององค์กรผู้มีสิทธิไม่ว่าจะเป็น องค์กรดังกล่าวที่มีความรู้เกี่ยวกับกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมมากน้อยเพียงใด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม ให้กับองค์กรต่างๆ รับทราบหรือไม่ รวมไปถึงในด้านของความพร้อมขององค์กรในการบริการให้คำปรึกษา มีความพร้อมมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ปัญหาที่กล่าวมาแล้ว สภาพปัญหาหลักๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมา นั้นยังต้องมองรวมไปถึง กฎระเบียบข้อบังคับของกองทุน กระบวนการจัดทำโครงการ และความพร้อมของบุคลากร ผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากองค์กรผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุนเองที่ยังไม่มีความพร้อมมากนัก จึงทำให้การเข้าถึงกองทุนมีน้อย นอกจากนี้การศึกษานี้ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้ทราบแนวทางการพัฒนาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและพัฒนาจุดเด่นที่มีอยู่แล้วให้ต่อยอดการพัฒนามากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาในด้าน 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม 2) การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม และ 3) ความพร้อมขององค์กรในการบริการให้คำปรึกษา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาในด้าน 1) กฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนในจังหวัดนครราชสีมา 2) กระบวนการจัดทำโครงการ และ 3) ความพร้อมของบุคลากร ผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยการศึกษาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ องค์กรสวัสดิการสังคมในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรสาธารณประโยชน์ และ องค์กรสวัสดิการชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 477 หน่วยงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือตัวแทนของประชากรทั้งหมด ที่เป็น องค์กรสวัสดิการสังคมในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา นครราชสีมา แหล่งที่มาของข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาจาก แหล่งข้อมูลองค์กรสวัสดิการสังคมในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการใน 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพและส่วนงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) โดยทบทวนเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ เว็บไซต์ ข้อมูลจากสื่อหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content analysis) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) จากการสร้างแบบสนทนากลุ่ม และเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis) เพื่อจำแนกประเด็นที่สำคัญ โดยใช้วิธีการจับคู่เหมือน (Matching) และการจัดกลุ่มข้อมูล (Grouping)

ส่วนงานวิจัยเชิงปริมาณ เก็บและรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Groups)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพได้แก่ ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) จากการสร้างแบบสนทนากลุ่ม และเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis) เพื่อจำแนกประเด็นที่สำคัญ โดยใช้วิธีการจับคู่เหมือน (Matching) และการจัดกลุ่มข้อมูล (Grouping) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่แบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1.สถิติพรรณนา (descriptive statistics) โดยค่าร้อยละ (Percentage) ของคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และค่าเฉลี่ย X (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content analysis) เพื่อจำแนกประเด็นที่สำคัญโดยใช้วิธีการจับคู่เหมือน (Matching) และการจัดกลุ่มข้อมูล (Grouping)

ส่วนที่ 2 งานวิจัยเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน การศึกษา สังกัดองค์กรของผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

ส่วนที่ 2 การเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาใน 3 ด้าน และส่วนที่ 3 สภาพปัญหาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาใน 3 ด้านซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลผลคะแนนรายข้อและโดยรวม ใช้ค่าเฉลี่ยที่มีค่าตั้งแต่ 1.00 – 5.00 โดยพิจารณาตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977: 14) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับดีมาก
- ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับดี
- ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแนวทางการพัฒนาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดโดยการสรุปและพรรณนาโวหาร

ผลการวิจัย

การเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาจำแนกออกเป็น 3 ด้านได้แก่

ด้านที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมพบว่าระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44, S.D = 0.86$) ความรู้ความเข้าใจที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้เกี่ยวกับการเสนอโครงการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ ($\bar{X} = 2.59, S.D = 1.04$) รู้จักกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการฯ ($\bar{X} = 2.57, S.D = 1.12$) และสามารถเข้าถึงกองทุนและงบประมาณไปใช้เพื่อพัฒนาชุมชนของท่าน ($\bar{X} = 2.52, S.D = 1.07$) สำหรับความคิดเห็นที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด 3 อันดับได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการขอรับเงินจากกองทุนฯ ($\bar{X} = 2.25, S.D = 0.85$) มีความเข้าใจกระบวนการติดตามการดำเนินของกองทุนฯ ($\bar{X} = 2.39, S.D = 0.91$) และเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการจัดการเงิน ของกองทุนฯ ($\bar{X} = 2.43, S.D = 0.86$)

ด้านที่ 2 การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม พบว่าระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63, S.D = 0.86$) การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ ข้อมูลข่าวสารมีประโยชน์/น่าสนใจ ($\bar{X} = 2.90, S.D = 1.01$) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ ข้อมูลข่าวสารถูกต้อง/เที่ยงตรง ($\bar{X} = 2.84, S.D = 0.97$) และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ($\bar{X} = 2.82, S.D = 0.98$) สำหรับความคิดเห็นที่มีการประชาสัมพันธ์น้อยที่สุด 3 อันดับได้แก่การรับทราบข้อมูลข่าวสารผ่านการออกหน่วยเคลื่อนที่/แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.32, S.D = 0.94$) การติดตามข้อมูล

ข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเปิดรับข้อเสนอโครงการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ สม่าเสมอ ($\bar{X}$ = 2.39, S.D = 0.96) และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ มีการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอรับเงินจากกองทุน อย่างละเอียด ($\bar{X}$ = 2.53, S.D = 0.89)

ด้านที่ 3 ความพร้อมขององค์กรในการบริการให้คำปรึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.05, S.D = 0.78) ความพร้อมขององค์กรในการบริการให้คำปรึกษามีระดับความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ มีสถานที่ให้บริการ สะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ให้บริการ ($\bar{X}$ = 3.05, S.D = 0.78) มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ให้บริการ เช่น ที่นั่งรอรับบริการ ฯลฯ ($\bar{X}$ = 3.04, S.D = 0.84) และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการความสุภาพในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X}$ = 3.04, S.D = 1.01) สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมขององค์กรในการบริการให้คำปรึกษาที่น้อยที่สุด 3 อันดับได้แก่ มีเอกสาร/แผ่นพับ/ป้ายประกาศ/บอร์ดแจ้งข้อมูลต่างๆ อย่างชัดเจน มีผู้แสดงความคิดเห็น หรือ รับแบบประเมินการบริการ ($\bar{X}$ = 2.88, S.D = 0.92) มีขั้นตอนการให้บริการที่ไม่ยุ่งยาก ชับซ้อนมีความชัดเจน ($\bar{X}$ = 2.92, S.D = 0.80) และ มีขั้นตอนการให้บริการที่สะดวก และรวดเร็ว ($\bar{X}$ = 2.94, S.D = 0.82)

ส่วนที่ 3 สภาพปัญหาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมา

สภาพปัญหาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาจำแนกออกเป็น 3 ด้านได้แก่

ด้านที่ 1 ปัญหาด้านกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนพบว่าระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.96, S.D = 0.70) ปัญหาด้านกฎระเบียบที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ กฎระเบียบของกองทุนฯ มีความยืดหยุ่นต่อสมาชิกเพื่อให้สมาชิกได้รับประโยชน์สูงสุด ($\bar{X}$ = 3.03, S.D = 0.85) กฎระเบียบของกองทุน ไม่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ($\bar{X}$ = 3.03, S.D = 0.82) และการกำหนดขอบเขตแนวทางการจัดทำข้อบังคับของกองทุนฯ ไม่ชัดเจน ($\bar{X}$ = 3.01, S.D = 0.88) สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาด้านกฎระเบียบที่น้อยที่สุด 3 อันดับได้แก่ มีระเบียบว่าด้วยการจัดสรรค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ($\bar{X}$ = 2.83, S.D = 0.84) มีการจัดการประชุมชี้แจง กฎ ระเบียบ ให้สมาชิกกองทุนรับทราบ ($\bar{X}$ = 2.83, S.D = 0.85) และเงื่อนไขการขอรับเงินกองทุน ยากเกินไป ($\bar{X}$ = 2.94, S.D = 0.70)

ด้านที่ 2 ปัญหาด้านกระบวนการจัดทำโครงการพบว่าระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.97, S.D = 0.87) ปัญหาด้านกระบวนการจัดทำโครงการ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ การรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ($\bar{X}$ = 3.07, S.D = 0.86) การบันทึกสรุปรายการใช้จ่ายงบประมาณกองทุน ($\bar{X}$ = 3.01, S.D = 0.96) และความครบถ้วนของข้อมูลที่จัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับทุน ($\bar{X}$ = 2.98, S.D = 1.01) สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาด้านกระบวนการจัดทำโครงการที่น้อยที่สุด 3 อันดับได้แก่ การเขียนโครงการต้องเป็นโครงการที่สามารถจัดทำได้และเกิดผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X}$ = 2.87, S.D = 0.91) สามารถจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ($\bar{X}$ = 2.94, S.D = 0.89) และสามารถติดตามและรายงานผลการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 2.96, S.D = 0.88)

ด้านที่ 3 ปัญหาด้านความพร้อมของบุคลากร ผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุน พบว่าระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.11, S.D = 0.90) ปัญหาด้านความพร้อมของบุคลากร ผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุนมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ ส่งเสริมกลุ่มคนรุ่นใหม่ รวมกลุ่มเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 3.19, S.D = 0.97) ขาดประสบการณ์ในการทำงาน ($\bar{X}$ = 3.18, S.D = 1.05) และค่าตอบแทนของ

ผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.17, S.D = 0.98$) สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาด้านความพร้อมของบุคลากร ผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุน น้อยที่สุด 3 อันดับได้แก่ บุคลากรไม่มีอุปกรณ์ในการดำเนินงานที่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.01, S.D = 0.91$) การฝึกอบรมให้ความรู้ และทักษะในการเขียนโครงการให้กับสมาชิกของกองทุนฯ ($\bar{X} = 3.04, S.D = 1.06$) และบุคลากรมีทักษะในการใช้ระบบสารสนเทศที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ($\bar{X} = 3.09, S.D = 0.95$)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาในด้าน

1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้เกี่ยวกับการเสนอโครงการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ รู้จักกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการฯ และสามารถเข้าถึงกองทุนและงบประมาณไปใช้เพื่อพัฒนาชุมชนของท่าน แต่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการขอรับเงินจากกองทุนฯ กระบวนการติดตามการดำเนินของกองทุนฯ และเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการจัดการเงิน ของกองทุนฯ

1.2 การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม พบว่า สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ ข้อมูลข่าวสารมีประโยชน์/น่าสนใจ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ ข้อมูลข่าวสารถูกต้อง/เที่ยงตรงและสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย แต่ควรมีการรับทราบข้อมูลข่าวสารผ่านการออกหน่วยเคลื่อนที่ผ่านพบประชาสัมพันธ์การติดตามข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเปิดรับข้อเสนอโครงการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ สม่าเสมอและสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ มีการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอรับเงินจากกองทุนฯ อย่างละเอียด

1.3 ความพร้อมขององค์กรในการบริการให้คำปรึกษา พบว่ามีสถานที่ให้บริการ สะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ให้บริการ มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ให้บริการ เช่น ที่นั่งรอรับบริการ ฯลฯ และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการความสุภาพในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ แต่ความพร้อมขององค์กรในการบริการให้คำปรึกษาที่ยังมีแต่น้อย มีเอกสาร/แผ่นพับ/ป้ายประกาศ/บอร์ดแจ้งข้อมูลต่างๆ อย่างชัดเจน มีผู้แสดงความคิดเห็น หรือ รับแบบประเมินการบริการ มีขั้นตอนการให้บริการที่ไม่ยุ่งยาก ชับซ้อนมีความชัดเจน และมีขั้นตอนการให้บริการที่สะดวก และรวดเร็ว

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาในด้าน

2.1 ภาวะเบี้ยข้อยบังคับของกองทุนในจังหวัดนครราชสีมาพบว่าปัญหาด้านภาวะเบี้ยข้อยบังคับของกองทุนพบว่ามีปัญหาด้านภาวะเบี้ยข้อยบังคับมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ ภาวะเบี้ยของกองทุนฯ ไม่มี ความยืดหยุ่นต่อสมาชิกเพื่อให้สมาชิกได้รับประโยชน์สูงสุด ภาวะเบี้ยของกองทุนฯ ไม่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และการกำหนดขอบเขตแนวทางการจัดทำข้อยบังคับของกองทุนฯ ไม่ชัดเจน และยังพบว่าภาวะเบี้ยข้อยบังคับของกองทุนค่อนข้างเข้าใจยาก แต่ถ้ามีการแนะนำก็จะมี ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ควรแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นทุกปีของเงื่อนไขกองทุนฯ อยากรให้ลดระยะเวลาในการประเมินโครงการจาก 3 ปี ซึ่งมากเกินไป ให้เหลืออย่างน้อย 1 ปี หรือ ครึ่ง ปี ภาวะเบี้ยข้อยบังคับ ที่กำหนดไว้ควรเป็นแนวทางเดียวกัน

และส่งผลให้เกิดการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันให้มากที่สุด และกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีกฎระเบียบเยอะมากทำให้ภาคประชาชนไม่สามารถเข้าใจในแต่ละข้อบังคับได้

2.2 กระบวนการจัดทำโครงการ พบว่าปัญหาด้านกระบวนการจัดทำโครงการพบว่ามีปัญหาด้านกระบวนการจัดทำโครงการมากที่สุด ได้แก่ การรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ การบันทึกสรุปรายการใช้จ่ายงบประมาณกองทุนและความครบถ้วนของข้อมูลที่จัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับทุน ปัญหาที่พบเพิ่มเติมคือมีกระบวนการในการจัดทำโครงการซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนยุ่งยาก ซับซ้อน และไม่เข้าใจกระบวนการทั้งหมดทั้งในภาพรวมและรายด้าน จึงทำให้เกิดการจัดทำโครงการผิดพลาด เอกสารไม่ครบในการจัดทำโครงการ มีปัญหาด้านความยุ่งยาก ในขั้นตอนต่างๆ ไม่เข้าใจรายละเอียดย่อยและการแนบเอกสารประกอบการจัดทำโครงการ มีกระบวนการจัดทำมีหลายขั้นตอน กลุ่มต่างๆ จึงขาดความรู้ในการขอรับเงิน จึงทำให้เกิดความล่าช้า

2.3 ความพร้อมของบุคลากร ผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุนพบว่าปัญหาด้านความพร้อมของบุคลากร ผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุนมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมกลุ่มคนรุ่นใหม่ รวมกลุ่มเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขาดประสบการณ์ในการทำงานและค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานและพบว่าในการดำเนินการนั้นผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุน จำเป็นจะต้องมีตัวกลางคอยประสานงาน ต้องมีจิตอาสาเข้ามาช่วยเหลือ ขาดจิตอาสาที่จะช่วยเหลือจริงจัง มีผู้ประสานงานแต่ยังมีจำนวนที่น้อยและ บุคลากรยังขาดองค์ความรู้ในการเข้าถึงกองทุน ซึ่งบุคลากรที่เป็นประธานชมรม ต้องอาศัยองค์กรปกครองท้องถิ่นในการเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการกองทุน ซึ่งยังขาดความรู้ในเรื่องของการจัดทำบัญชีรับจ่าย การจัดเก็บเอกสารและการดำเนินโครงการนอกจากนี้ ด้านความพร้อมของบุคลากรภายในชุมชนพื้นที่ยังขาดบุคลากรในระดับพื้นที่ ขาดความรู้ในด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร ความรู้ในการบริหารงบประมาณโครงการและหลักเกณฑ์ กรอบที่ยืดเพื่อการปฏิบัติ ดำเนินการตามโครงการที่ถูกต้อง และเมื่อมีคณะกรรมการจัดตั้งเพื่อให้การเข้าถึงกองทุนเพิ่มขึ้นแล้ว ควรกำหนดหน้าที่ และบทบาทในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาพบว่า

3.1 การเข้าถึงกองทุนขึ้นอยู่กับการศึกษาสัมพันธ์ การรับรู้ คณะกรรมการต้องทำความเข้าใจกับแกนนำชาวบ้าน และต้องมีหน่วยงานเข้ามาประสานงาน และคอยดูแลเรื่องข้อมูลการประสานงาน อย่างทั่วถึงเนื่องจาก ขั้นตอนมีหลายขั้นตอน และทำความเข้าใจยาก เมื่อถ่ายทอดไม่ชัดเจนก็จะไม่สามารถสื่อสารให้กลุ่มสามารถเข้าร่วมได้อย่างถูกต้อง

3.2 การแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เจ้าหน้าที่ ลงพื้นที่ร่วมกันประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ ให้กระจายความรู้ให้แก่ชาวบ้าน โดยตรงเพื่อชาวบ้านจะได้รู้ว่ามีการกองทุนอยู่ เพราะชาวบ้านไม่รู้ว่ามีกองทุนอยู่ จัดร่วมกับจังหวัดเคลื่อนที่ ตรวจสอบเยี่ยมอำเภอเคลื่อนที่ไปในท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งเป็นการออกหน่วยเคลื่อนที่ประชาสัมพันธ์และสร้างผู้นำควรมีความรู้ มีจิตใจที่เสียสละ ที่จะช่วยเหลือ ชุมชน ท้องถิ่นอย่างจริงจังและจริงใจ และมีการประชาสัมพันธ์แบบฟอร์มหรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เช่น แจก file ตัวอย่างที่ผ่านแล้ว เพื่อนำไปเป็นตัวอย่างในการเขียนโครงการ

3.3 ควรมีช่องทางการสื่อสารเพิ่มกลุ่มงาน ที่มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจนมากขึ้น มีบุคลากรที่จะเป็นสื่อกลาง แนะนำ การเข้าถึงได้รวดเร็วและมากขึ้น แจ้งช่องทางการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น

3.4 ประชาชนในชุมชนเริ่มมีการพัฒนาตนเอง เพิ่มขึ้นในด้านการยกระดับสวัสดิการมากขึ้น แต่หน่วยงานหลักยังไม่มีความพร้อมเพียงพอในการให้คำปรึกษา เนื่องจาก จุดให้บริการมีจำกัด บุคลากรน้อย

ประชาชน ที่เข้าร่วมจะต้องมีความสนใจด้วยตนเอง และติดตามกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ด้วยตนเอง ควรมีองค์กรอิสระเข้ามาดูแลให้คำปรึกษา และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนเป็นระยะๆ

3.5 ควรมีการอบรมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาศาสามารถอภิปรายประเด็นในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การศึกษาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาในด้าน

1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม พบว่าความรู้ ความเข้าใจเกิดจาก การรับทราบว่ามีกองทุนจากการบอกต่อๆ กันมา และได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานเทศบาล ซึ่งลักษณะของกองทุนมีหลากหลายกองทุนแต่เข้าถึงลำบาก รวมทั้งไม่เข้าใจเรื่องการเขียนโครงการและกฎการจัดตั้งกองทุนและการของงบประมาณสมทบในแต่ละปี ยังไม่เข้าใจกระบวนการจัดทำโครงการ / การเขียน / รายละเอียดของโครงการและแนวทางการเข้าถึง ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปติดตามลงพื้นที่สร้างความเข้าใจในกระบวนการ การเข้าถึงกองทุนให้กับชุมชนต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Rochefore (1986 อ้างถึงใน ระพีพรรณ คำหอม, 2546) กล่าวว่าสวัสดิการสังคมหมายถึง ระบบการจัดสรรของสังคมให้กับคนในสังคมที่มีความเป็นจำเป็น ซึ่งสังคมจะต้องปกป้องกลุ่มคนที่เดือดร้อนและจำเป็น ขณะเดียวกันก็ต้องปกป้องสังคมจากกลุ่มที่เดือดร้อนและคนในสังคม การจัดสวัสดิการสังคมจะต้องอาศัยสถาบันทางสังคม โครงสร้างทางสังคมที่มีอยู่จริงเช่น ครอบครัว โบสถ์ วัด ชุมชน เผ่า รัฐ สหภาพแรงงาน ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอยู่จริงมักทำหน้าที่ให้การช่วยเหลือกับกลุ่มที่เดือดร้อนและจำเป็นอยู่แล้ว หากสถาบันทางสังคมเหล่านี้สามารถทำหน้าที่การสร้างสวัสดิการที่ดีให้กับสมาชิกของตนเองก็จะนำไปสู่ “ สังคมสวัสดิการ ” (Welfare Society) ซึ่งเป็นสังคมที่มีการจัดระเบียบทางสังคมโดยใช้สถาบันทางสังคมต่างๆ ในสังคมให้ทำหน้าที่ส่งเสริมความเป็นอยู่ของคนในสังคมที่ดี

1.2 การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคม พบว่าสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ ข้อมูลข่าวสารมีประโยชน์/น่าสนใจ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ ข้อมูลข่าวสารถูกต้อง/เที่ยงตรงและสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายแต่ควรมีการรับทราบข้อมูลข่าวสารผ่านการออกหน่วยเคลื่อนที่ผ่านพบประชาสัมพันธ์การติดตามข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเปิดรับข้อเสนอโครงการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ สม่าเสมอและสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ มีการเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขอรับเงินจากกองทุน อย่างละเอียดทั้งนี้ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนั้นมีน้อย เกิดความล่าช้าของหนังสือเชิญประชุม เว็บไซต์ ควรเพิ่มช่องทางการติดต่อที่ง่ายและสะดวกเพิ่มหลากหลายช่องทาง เพื่อการกระจายข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึงเนื่องจาก ได้รับข่าวสารในการประชาสัมพันธ์น้อยมาก ทำให้เข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ ยังไม่ทั่วถึงกลุ่มย่อย ต่างๆ (ในระดับหมู่บ้าน)

1.3 ความพร้อมขององค์กรในการบริการให้คำปรึกษา พบว่ามีสถานที่ให้บริการ สะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ให้บริการ มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ให้บริการ เช่น ที่นั่งรอรับบริการ ฯลฯ และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการความสุภาพในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ แต่ความพร้อมขององค์กรในการบริการให้คำปรึกษาที่ยังมีแต่น้อย มีเอกสาร/แผ่นพับ/ป้ายประกาศ/บอร์ดแจ้งข้อมูลต่างๆ อย่างชัดเจน มีผู้แสดงความคิดเห็น หรือ รับแบบประเมินการบริการ มีขั้นตอนการให้บริการที่ไม่ยุ่งยาก ชับซ้อนมีความชัดเจน

และมีขั้นตอนการให้บริการที่สะดวก และรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิคม จันทรวีฑูร (2523 อ้างถึงใน มาริสสา ภู่งเพชร, 2523, น.5) สวัสดิการสังคมหมายถึงโครงการที่รัฐหรือสังคมจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมและไม่สามารถ ช่วยตนเองได้ ได้แก่ เด็กกำพร้า เด็กอนาถาไร้ที่พึ่งและยากจนที่ขาดรายได้ในการครองชีพ คนชรา คนพิการ และผู้ประสพภัยต่างๆ โครงการนี้ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยรัฐเรียกว่า การประชาสงเคราะห์สำหรับโครงการที่ดำเนินการ โดยองค์กรเอกชน เรียกว่า การสังคมสงเคราะห์ การสวัสดิการสังคม เป็นโครงการที่ได้รับประโยชน์ไม่ต้องออกเงินสมทบโดยได้เงินค่าใช้จ่ายจากงบประมาณของรัฐ และการบริจาค ในกรณีที่โครงการที่ดำเนินการองค์กรเอกชน โดยทั่วไปการนิยามความหมายของสวัสดิการสังคมในลักษณะที่ 3 มักจะเป็นที่รู้จักและง่ายต่อการเข้าใจเพราะรูปธรรมที่ชัดเจนเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ดำเนินงานระบบสวัสดิการสังคมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติและความมั่นคงทางสังคม (Social Security Act.1935)

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาในด้าน

2.1 ภาวะเปรียบเทียบข้อบังคับของกองทุนในจังหวัดนครราชสีมา มีปัญหาด้านภาวะเปรียบเทียบได้แก่ ภาวะเปรียบเทียบของกองทุน ๆ ไม่มีความยืดหยุ่นต่อสมาชิกเพื่อให้สมาชิกได้รับประโยชน์สูงสุด ภาวะเปรียบเทียบของกองทุน ไม่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และการกำหนดขอบเขตแนวทางการจัดทำข้อบังคับของกองทุน ๆ ไม่ชัดเจน และยังพบว่าภาวะเปรียบเทียบข้อบังคับของกองทุนค่อนข้างเข้าใจยาก แต่ถ้ามีการแนะนำก็จะมีผลเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ควรแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นทุกปีของเงื่อนไขกองทุน อยากให้ลดระยะเวลาในการประเมินโครงการจาก 3 ปี ซึ่งมากเกินไป ให้เหลืออย่างน้อย 1 ปี หรือ ครึ่ง ปี ภาวะเปรียบเทียบข้อบังคับ ที่กำหนดไว้ควรเป็นแนวทางเดียวกันและส่งผลให้เกิดการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันให้มากที่สุด และภาวะเปรียบเทียบข้อบังคับของกองทุนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีภาวะเปรียบเทียบมากทำให้ภาคประชาชนไม่สามารถเข้าใจในแต่ละข้อบังคับได้ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคิดของคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ (พ.ศ. 2523 - 2529) ที่ได้ให้ค่านิยามสวัสดิการสังคม ว่าหมายถึงระบบการจัดการสวัสดิการสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมอันเนื่องจากการที่ประชาชนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมของตนเองได้ ทั้งนี้โดยที่บริการดังกล่าว จะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนและความมั่นคงทางสังคมในระดับมาตรฐาน เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

2.3 กระบวนการจัดทำโครงการ พบว่ามีปัญหาด้านกระบวนการจัดทำโครงการ ได้แก่ การรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินกองทุน การบันทึกสรุปรายการใช้จ่ายงบประมาณกองทุนและความครบถ้วนของข้อมูลที่จัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับทุน ปัญหาที่พบเพิ่มเติมคือมีกระบวนการในการจัดทำโครงการซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนยุ่งยาก ซับซ้อน และไม่เข้าใจกระบวนการทั้งหมดทั้งในภาพรวมและรายด้าน จึงทำให้เกิดการจัดทำโครงการผิดพลาด เอกสารไม่ครบ ในการจัดทำโครงการ มีปัญหาด้านความยุ่งยากในขั้นตอนต่างๆ ไม่เข้าใจรายละเอียดย่อยและการแนบเอกสารประกอบการจัดทำโครงการ มีกระบวนการจัดทำมีหลายขั้นตอน กลุ่มต่างๆ จึงขาดความรู้ในการขอรับเงิน จึงทำให้เกิดความล่าช้า ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของสุวรรณี รื่นยศ (2512 : อ้างถึงใน สุเทพ เชาวลิขิต, 2527, น.3-4) กล่าวว่าการสวัสดิการสังคมมีความหมายครอบคลุมไปถึงการดำเนินการทุกอย่างของรัฐและเอกชนเพื่อช่วยเหลือแก่เพื่อนมนุษย์หรือกลุ่มคนที่รวมกันเป็นสังคมเป็นชาติ ผู้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ให้มีความสุขทั้งกายและใจ ให้มีปัจจัยอันจำเป็นแก่การดำรงชีพ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ตลอดจนการบำบัดโรคภัยไข้เจ็บ การศึกษา

อบรมตามสมควรแก่อัตถภาพ และความรู้ที่นำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต เพื่อความเรียบร้อยและความเป็นปึกแผ่นของสังคม

2.3 ความพร้อมของบุคลากร มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ส่งเสริมกลุ่มคนรุ่นใหม่ รวมกลุ่มเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขาดประสบการณ์ในการทำงานและค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานและพบว่าในการดำเนินการนั้นผู้มีสิทธิขอใช้เงินกองทุน จำเป็นจะต้องมีตัวกลางคอยประสานงาน ต้องมีจิตอาสาเข้ามาช่วยเหลือ ขาดจิตอาสาที่จะช่วยเหลือจริงจัง มีผู้ประสานงานแต่ยังมีจำนวนที่น้อยและ บุคลากรยังขาดองค์ความรู้ในการเข้าถึงกองทุน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธีระ ศรีธรรมรักษ์ (2538 : น.18-19) ที่สรุปว่างานสวัสดิการสังคม คือระบบการบริการสังคมและสถาบันเพื่อช่วยเหลือบุคคล กลุ่ม ให้ได้รับความพอใจ ในมาตรฐานการดำรงชีวิตและสุขภาพ การมีความสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และสังคมเปิดโอกาสให้เขาได้พัฒนาตนเองได้ภายใต้ความสามารถที่มีอยู่ตลอดจนการสร้างเสริมสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ประสานสอดคล้องกับความต้องการของครอบครัวและชุมชน

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเข้าถึงกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการขององค์กรสวัสดิการสังคมในจังหวัดนครราชสีมาพบว่า การเข้าถึงกองทุนขึ้นอยู่กับการประชาสัมพันธ์ การรับรู้ คณะกรรมการต้องทำความเข้าใจกับแกนนำชาวบ้าน และต้องมีหน่วยงานเข้ามาประสานงาน และคอยดูแลเรื่องข้อมูลการประสานงาน อย่างทั่วถึงเนื่องจาก ขั้นตอนมีหลายขั้นตอน และทำความเข้าใจยาก เมื่อถ่ายทอดไม่ชัดเจนก็จะไม่สามารถสื่อสาร ให้กลุ่มสามารถเข้าร่วมได้อย่างถูกต้อง การแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เจ้าหน้าที่ ลงพื้นที่ร่วมกัน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ ให้กระจายความรู้ให้แก่ชาวบ้าน โดยตรงเพื่อชาวบ้านจะได้รู้ว่า มีกองทุนอยู่เพราะชาวบ้านไม่รู้ว่า มีกองทุนอยู่ จัดร่วมกับจังหวัดเคลื่อนที่ ตรวจเยี่ยมอำเภอเคลื่อนที่ไปในท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งเป็นการออกหน่วยเคลื่อนที่ประชาสัมพันธ์และสร้างผู้นำควรมีความรู้ มีจิตใจที่เสียสละ ที่จะช่วยเหลือ ชุมชน ท้องถิ่น อย่างจริงใจและจริงจัง และมีการประชาสัมพันธ์แบบฟอรัมหรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เช่น แจก file ตัวอย่างที่ผ่านแล้ว เพื่อนำไปเป็นตัวอย่างในการเขียนโครงการ ควรมีช่องทางการสื่อสารเพิ่มกลุ่มงาน ที่มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจนมากขึ้น มีบุคลากรที่จะเป็นสื่อกลาง แนะนำ การเข้าถึงได้รวดเร็วและมากขึ้น แจ้งช่องทางการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากประชาชนในชุมชนเริ่มมีการพัฒนาตนเอง เพิ่มขึ้นในด้านการยกระดับสวัสดิการมากขึ้น แต่หน่วยงานหลักยังไม่มีความพร้อมเพียงพอในการให้คำปรึกษา เนื่องจาก จุดให้บริการมีจำกัด บุคลากรน้อย ประชาชน ที่เข้าร่วมจะต้องมีความสนใจด้วยตนเอง และติดตามกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ด้วยตนเอง ควรมีองค์กรอิสระเข้ามาดูแลให้คำปรึกษา และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนเป็นระยะๆ ควรมีการอบรมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแนวทางสำหรับกระบวนการจัดทำโครงการนั้นควรมีคู่มือกระบวนการจัดทำโครงการ (คู่มือแบบพกพา) ที่เข้าใจง่าย อธิบายขั้นตอนต่างๆ อย่างชัดเจน และกำหนดรายละเอียดอย่างชัดเจน ควรระบุขั้นตอนให้ชัดเจน ได้แก่ “จะต้องมีความคิดที่ริเริ่ม” “ส่งเสริมการศึกษา” “หาทางอบรม” “ชื่นชมในผลงาน” “ให้มีการชี้แจง” “แสดงให้เห็นจริง” “อ้างอิงเหตุผล”

จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดทำโครงการ การเขียนโครงการที่ถูกต้อง และการบริการให้คำปรึกษา การกำหนดขอบเขตการทำงาน รอยต่อระหว่างองค์กร เช่น หน่วยงาน มูลนิธิองค์กรต่างๆ และความร่วมมือระหว่างท้องถิ่น ควรจัดระบบการทำงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และควรแต่งตั้งคณะทำงานในเชิงเครือข่ายทุกอำเภอ ทุกตำบล เพื่อส่งเสริมให้ทุกหมู่บ้านมีการจัดตั้งกองทุน ฯ และมีการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปี จัดทำคู่มือบริการประชาชนในการเขียนโครงการ รายละเอียด ขั้นตอน พร้อมแนวทาง

ปฏิบัติที่ดีให้กับประชาชนในการศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง รวมไปถึงทำเป็นรูปแบบ CD แจกทุกตำบล และออกกฎระเบียบในการจัดตั้งกองทุนให้สอดคล้องกับหน่วยงานต่างๆ และมีความยืดหยุ่นตามสภาพพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. อยากรให้มีการจัดอบรมให้ท้องถิ่นที่มีสมาคมตั้งอยู่ จะได้เข้าใจในระบบการถ่ายโอนอำนาจให้ท้องถิ่นได้รับทราบ

2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน ทั้งระบบ เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถดำเนินโครงการลงทุนได้อย่างถูกต้อง และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงกองทุนให้มากขึ้น

3. ควรจัดสรรเงินกองทุนสนับสนุนโครงการ / กิจกรรม ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน และเพื่อมุ่งเน้นการแก้ปัญหาในชุมชนที่เกิดขึ้น

4. การจัดสรรเงินกองทุน ควรมุ่งในด้านการจัดสรรเพื่อความจำเป็นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

5. ควรมีการติดตามขั้นตอนการเสนอของบประมาณอย่างเป็นขั้นตอน เช่น ขั้นตอนการขอรับทุน มีระบบการตอบรับอย่างชัดเจน ควรมีหนังสือตอบรับว่าได้รับทุนหรือไม่อย่างไร หากไม่ได้รับทุนควรชี้แจงว่าเป็นเพราะเหตุใดให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้รับทุนแก้ไขโครงการและนำมาเสนอต่อไป

6. ควรมีงบประมาณสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการพัฒนาชุมชนในหลายๆ ด้าน หลายๆ โครงการจะได้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษา นำมาพัฒนาหน่วยงานและจัดทำวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาในปีต่อไป

2. ศึกษาเปรียบเทียบแต่ละจังหวัดเพื่อให้ทราบทิศทางและนำผลไปกำหนดนโยบายการพัฒนาในภาพรวมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ (พ.ศ. 2523 – 2529). สำนักนายกรัฐมนตรี
โครงการหนังสือ เล่ม สตรีศึกษา “ผู้หญิงกับประเด็นต่างๆ” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
2541
- ธีระ ศรีธรรมรักษ์. การแก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533. วารสารธรรมนิติ 142 (กรกฎาคม 2538)
มาริสา ภูเพชร. 2523. ความหมายและแนวคิดด้านสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ ฯ : ม.ป.พ.
- ระพีพรรณ คำหอม และคณะ. 2546. รายงานวิจัยเรื่อง “โครงการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ
สำหรับผู้สูงอายุ.” เสนอต่อ สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ
และผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพฯ: บริษัทบางกอกบล็อกล
จำกัด
- สุเทพ เชาวลิต. (2527). การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ New Public Management. กรุงเทพฯ : เสมา
ธรรม.